

СТ А Н О В И Щ Е

От: Проф. Тодорка Игнатова Костадинова, д.и., заместник ректор на Медицински университет – Варна, професор във Факултет по обществено здравеопазване, ул. Марин Дринов, 55, Варна 9002, тел. 052 677089, 0889588408,
e-mail: kostadinova@mu-varna.bg,

член на научно жури съгласно Заповед № Р 109-224/ 02.05.2018г. на Ректора на Медицински университет “Проф. д-р П. Стоянов” – Варна

Относно: процедура за заемане на академична длъжност „доцент” в област 7 „Здравеопазване и спорт”; професионално направление 7.4, Обществено здраве 7.1., научна специалност „Управление на здравните грижи”, за нуждите на Катедра „Здравни грижи” – Филиал Шумен на Медицински университет - Варна.

Настоящият конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент” е обявен в ДВ, **бр. 24 от 16.03.2018 г.** и в него участва един кандидат – Тамара Ангелова Цветкова, доктор главен асистент във Филиал Шумен при Медицински университет - Варна.

Съгласно заповед № Р 109-319/ 01.06.2018г. на Ректора на Медицински университет – Варна съм член на научното жури, изготвящ становище по настоящата процедура.

За конкурса Гл.ас. Тамара Цветкова, доктор е представила всички необходими документи, съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на МУ- Варна.

1. Общо описание на представените материали по конкурса

Представените документи, удостоверяват изпълнение на изискванията за заемане на АД „Доцент“. По количествени показатели на критериите за присъждане на академичната длъжност „доцент”, на основание ПРАС в МУ - Варна, научната продукция, представена от Гл.ас. Тамара Цветкова надхвърля изискванията за АД „доцент“.

Монографичният труд на Тамара Цветкова: „Иновативни практики за деца със специални нужди“ представя основните принципи и подходи, стратегическите и оперативни цели в процеса на деинституционализация в България.

Разгледани са потребностите на детето, с оглед развитието на личността му, нуждата от създаване на връзки с околните, задоволяване на основните потребности в детска възраст и пречките пред развитието на детето.

Обсъдени са правата на детето с приоритетна важност, право на самоличност, право на живот в родното семейство и право на проект за бъдещето на детето.

Представена е правната рамка за защита на детето – международни конвенции за закрила на детето, Национална стратегия за закрила на детето 2008-2018 година, европейски рамки, национални измерения, Конвенция на ООН за правата на детето, Хагската конвенция за защита на децата и сътрудничеството в областта на международното осиновяване.

Обсъдена е ранната интервенция при рискове и проблеми за здравето и развитието на детето като – последствия от привързването, последици от социалното и поведенческо развитие, последствия от когнитивното развитие и алтернативни системи за грижи.

Проучени са значението на любовта на семейството при формиране на бебешкия мозък и въздействието на неблагоприятните фактори, преживени в ранна възраст върху детското развитие.

Развитието на алтернативни грижи и услуги за деца със специални нужди са представени чрез приоритетно развитие на социалните услуги в общността и развитие на алтернативни форми на развитие в Република България. Представена е иновативна практика в Шри Ланка и ролята на медицинската сестра в грижите за деца със специални нужди.

Разработен е Модел на Сестринска служба, предоставящ иновативна практика за грижи по домовете на деца със специални нужди.

Общата научна продукция на Гл.ас. Цветкова е както следва:

Вид на научната продукция	За конкурс за „доцент”	Общо
Монография – хабилитационен труд	1	1
Монографии, електронни книги, учебници (вкл. в съавторство)	3	3
Автореферат на докторска дисертация	1	1
Публикувани статии в списания	<ul style="list-style-type: none"> • в чужбина - 3 • в България - 28	31
Публикувани статии в рецензирани сборници	<ul style="list-style-type: none"> • в чужбина - 2 • в България - 9	11

Д-р Цветкова е самостоятелен или водещ автор на 20 от публикациите (изключвам автореферата на докторската дисертация) и пълнотекстовите доклади, втори и последващ автор в останалите 26 публикации.

Предоставена е справка за установени 15 цитирания на научни публикации, което свидетелства за разпознаваемостта на кандидатката в научните и академични среди.

2. Обща оценка на учебно – преподавателската работа

Според представената справка за учебна натовареност Гл.ас. Цветкова има учебна натовареност средно над 800 часа през последните 5 години. Тя осъществява преподаване по задължителни учебни дисциплини на специалност „Медицинска сестра“: *Философия и въведение в сестринските грижи – упражнения, лекции и упражнения по Специални грижи при деца и възрастни с увреждания, Специални грижи по домовете, Специални грижи при възрастни, Специални грижи при болни с хирургични заболявания, Специални грижи в реанимацията и интензивната терапия, Специални грижи за родилка и новородено, Специални грижи при очни и УНГ болести, Палиативни сестрински грижи, Специални грижи в педиатрията, Специални грижи за онкологично болни, Специални грижи за инфекциозно болни, Специални грижи за болни със соматични заболявания, Клинична практика.*

Участва в подготовката на акредитация за разкриване на Филиал Шумен, програмни акредитации на специалност „Медицинска сестра“ и в научни форуми, организирани от Филиал Шумен и РК на БАПЗГ Шумен като председател и член на научна секция.

3. Идентифициране на научните приноси

За участие в конкурса са представени общо 46 научни публикации, учебници и учебни помагала (изключвам от предоставената справка автореферата на докторската дисертация). Научните приноси на кандидатката Гл. ас. Тамара Цветкова са обобщени в три основни направления и едно допълнително – „вария“ както следва:

1) *Медико-социална работа, обучение и интеграция на деца със специални нужди и техните семейства, обучение на медицинските специалисти за работа с тях:* приносите са свързани проучване на теоретичните и законодателни основи на съвременното развитие на социални и здравни грижи за деца със специални нужди 0-6 г., вкл. оценка на вида, обема и качеството на грижите за тях; изследване на нагласите на всички групи, ангажирани с грижи за деца със специални нужди спрямо авторска концепция за нова организационна форма на предоставяне на грижи по домовете; разработен Модел за сестринска служба, предоставяща здравни грижи по домовете с утвърждаване автономната функция на сестрата и развитието на човешките ресурси в здравеопазването; предложение за въвеждането на Единен регистър за

деца с увреждания, *Резултатите са представени в 15 публикации № 2, 3, 5, 6, 13, 14, 17, 19, 21, 22, 25, 28, 30, 31, 33, 34 съгласно списъка на реално отпечатаните пълнотекстови научни публикации по конкурса*

2) *Иновативни подходи за обучение, комуникация, удовлетвореност и мотивация на студентите при обучението им в бакалавърската програма по Здравни грижи: приносите са свързани с изследвания на процеса на обучение на студентите от специалност „Медицинска сестра“ – продължителността на обучението, качеството на образователния процес във и извън учебните бази, нагласите за професионална реализация, изграждане на професионални умения за общуване с пациентите, формиране на умения за работа в екип, изследване на мотивацията за избор на професия, предоставяне на качествено обучение на чуждестранни студенти и изграждане на визията на съвременната медицинска сестра.*

Резултатите са представени в 9 публикации № 1, 4, 27, 29, 38, 39, 40, 42 съгласно списъка на реално отпечатаните пълнотекстови научни публикации по конкурса

3) *Ролята на здравните специалисти в съвременното здравеопазване: приносите са свързани с модели за превенция и сестринска грижа, като е отделено специално внимание на контрола на болката, качеството на живот и добрите практики в оказването на съвременни сестрински грижи; ролята на медицинските специалисти в мултидисциплинарния екип при оказването на консултативна дейност и грижи за пациенти с онкологични заболявания, участие в провеждащата се превенция, провеждане на здравна просвета и изследване на епидемиологията на избрани видове заболявания, исторически аспекти на сестринството и консултативната дейност, информираност и комуникации на медицинските специалисти.*

Резултатите са представени в 16 публикации № 7, 8, 10, 11, 12, 15, 16, 20, 23, 24, 26, 36, 37, 41 съгласно списъка на реално отпечатаните пълнотекстови научни публикации по конкурса.

Приносните моменти от трите основни направления потвърждават задълбоченост на познанията на Гл.ас. Тамара Цветкова в областта на медико-социалната работа, обучението и интеграцията на деца със специални нужди и техните семейства, обучение на медицинските специалисти за работа с тях. Всичко това е подплатено с педагогически и комуникативни умения за активна работа с младите хора при предаване и усвояване на знанията и уменията в университетска среда. Тази комбинация утвърждава Гл.ас. Тамара Цветкова като успешен и адекватен на съвременните предизвикателства изследовател, но в същото време и достъпен академичен преподавател.

4. Критични бележки и препоръки

Считам, че Гл.ас. Тамара Цветкова напълно удовлетворява изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“ и нямам критични бележки

По отношение на препоръките, бих предложила Гл.ас. Цветкова да разработи (може и в разширен екип) „Училище за родители“ за работа със семействата, в които има деца със специални нужди.

5. Заключение

Като член на Научното жури по обявения конкурс считам, че по отношение на научно-изследователската си дейност и наукометрични показатели кандидатката отговаря на изискванията на Закона за академичното развитие и Правилника на МУ – Варна за преподавателска активност и публикации.

Представена е достатъчно по обем, тематика и практически решения продукция, която представя Гл.ас. Тамара Цветкова като изследовател и експерт в областта на медико-социалната работа с деца със специални нужди, въвеждането на сестринска служба по домовете, обучение на семействата и предимството на семейната среда, като най-добро място за отглеждане на децата.

Нейната научна продукция допринася за решаването на съществени управленски и социални проблеми - оценка на ролята на медицинската сестра и акушерката в мултидисциплинарния екип при оказването на консултативна дейност и грижи за пациенти с онкологични заболявания, участие в провеждащата се превенция, провеждане на здравна просвета в здравеопазването на България.

Кандидатката отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Варна. Във връзка с това **изказвам положителното си отношение и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват ЗА заемане на академична длъжност „доцент“ от кандидата в конкурса Гл.ас. Тамара Ангелова Цветкова** в област 7 „Здравеопазване и спорт“; професионално направление 7.4, Обществено здраве 7.1., научна специалност „Управление на здравните грижи“ в катедрата по здравни грижи на Филиал Шумен към МУ - Варна.

11.06.2018 г.

гр. Варна

Изготвил становището:

/Проф. Годорка Костадинова, д.и./